FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT SIR GORDON SLYNN FREMSAT DEN 12. APRIL 1984 [1]

Høje Domstol.

Nærværende sag er et erstatningssøgsmål, der er rejst over for Kommissionen og Det europæiske økonomiske Fællesskab af et fransk landbrugsandelsselskab (»SICA«) og et fransk »Société d'intérêt collectif agricole« (»SIPEFEL«). Erstatningskravene blev oprindelig fremsat på grundlag af både artikel 175 og artikel 215 i EØF-traktaten, men i replikken har sagsøgerne meddelt, at de ikke længere påberåber sig artikel 175. Herefter gøres det til støtte for erstatningskravet gældende, at Kommissionen handlede retsstridigt ved i 1983 at undlade at træffe foranstaltning til at forhindre, at nye kartofler fra Grækenland blev dumpet i andre af Fællesskabets medlemsstater, navnlig Forbundsrepublikken Tyskland og Det forenede Kongerige. Det anføres, at sagsøgerne herved led et økonomisk tab, fordi deres eksportmuligheder blev forringet, og fordi de opnåede en lavere pris end tidligere for mængder, de var i stand til at eksportere.

Under sagen er det blevet klart, at sagsøgerne ikke selv er kartoffelproducenter. Det fremgår, at de sælger kartofler, der produceres af deres medlemmer. Det anføres, at de ikke optræder som mæglere, men for egen regning. Jeg mener herefter, at sagen må antages til realitetsbehandling, men kun i det omfang erstatningskravet vedrører det tab, sagsøgerne måtte have lidt som forhandlere af nye kartofler.

Der produceres årligt i Fællesskabet 14 millioner tons »gamle« kartofler og 2,2 millioner tons »nye« kartofler, men der findes ingen fælles markedsordning for kartofler. Nye kartofler høstes i det væsentlige om foråret, mens gamle kartofler høstes om efteråret og kan opbevares indtil omkring juli det følgende år. På et vist tidspunkt af året konkurrerer de to former for kartofler derfor med hinanden, og gamle kartofler koster en fjerdedel eller en tredjedel af nye kartofler. Forbundsrepublikken Tyskland og Det forenede Kongerige er de vigtigste importører af både græske og franske nye kartofler, idet dog begge lande også importerer fra andre middelhavslande, Forbundsrepublikken i betydelige mængder fra Italien, Det forenede Kongerige fra Cypern.

Der er for Domstolen blevet fremlagt mange oplysninger vedrørende handelen med kartofler i årene 1980-1983; mange af dem er indbyrdes modstridende, men modstriden hverken kan eller skal forklares. I hvert fald var høsten i 1983, om ikke så stor som i 1982, så dog betydelig. Hvad angår Det forenede Kongerige synes det klart, at der var en betydelig stigning i importen fra Grækenland og De kanariske Øer og et fald i importen fra Frankrig og Egypten. Importen til Forbundsrepublikken fra Frankrig var også betydelig mindre. Importen fra Italien var lavere i 1983 end i 1980 og 1981, mens forholdene i 1982 er uklare. Ganske vist var der betydelige lagre af gamle kartofler i Det forenede Kongerige i maj og juni, men det er ikke klart, hvilken indflydelse disse lagre har haft på priserne den 6.-7. juni (det tidspunkt, som sagsøgerne hævder er afgø-

1 — Oversat fra engelsk.

rende, idet det var på dette tidspunkt, at priserne på nye kartofler i London begyndte at falde) og i tiden herefter, selv om det må formodes, at lagrene har haft nogen indflydelse på prisen på nye kartofler.

Med hensyn til markedet i Det forenede Kongerige synes forholdene i korthed at have været følgende. Der blev i 1983 importeret i alt 37 457 tons græske nye kartofler, og når bortses fra ubetydelige mængder, der ankom tidligere, indførtes omkring totredjedele af denne mængde i de sidste tre uger af juni og resten i de første tre uger af juli. Den pågældende mængde udgør omkring 12 % af Det forenede Kongeriges samlede indførsel af nye kartofler. Franske nye kartofler indføres som regel til Det forenede Kongerige i juni og juli, først og fremmest fra Bretagne. I 1983 lå indførslen indtil den 17. juni på et niveau, der kan betegnes som normalt, og den skete på grundlag af tidligere afgivne ordrer, idet priserne fastsættes 5 dage før levering. Herefter faldt eksporten til en ubetydelig mængde indtil slutningen af juli, angiveligt på grund af tilførslen af store mængder græske kartofler til meget lave priser.

Det fremgår af de foreliggende oplysninger, at priserne på kartofler fra Cypern allerede var lavere end i 1982 og faldt drastisk mellem den 17. og den 25. maj, og da tilførslen af græske kartofler begyndte i slutningen af maj og i den første uge af juni, blev de solgt til højere priser end spanske og italienske kartofler. I begyndelsen synes græske kartofler kun at have haft ringe indflydelse på priserne. Det ligger imidlertid klart, at priserne den 7. juni eller umiddelbart herefter faldt, men man må i denne forbindelse betænke, at selv om indførslen af italienske og spanske nye kartofler var ved at høre op, begyndte der at strømme tyrkiske til markedet, og navnlig betydelige mængder fra Cypern. Tilførslen fra Grækenland og Frankrig var forventet, og man måtte under alle omstændigheder regne med, at priserne ville kunne falde på grund af det store udbud, således som det tilsyneladende skete på omkring samme tidspunkt i 1982.

I 1983 begyndte tilførslen af græske kartofler til det tyske marked i anden halvdel af maj og fortsatte ind i juli, hvilket i begge henseender var senere end i de to foregående år. Franske kartofler blev tilført i meget små mængder i slutningen af maj og begyndelsen af juni, idet størstedelen blev importeret mellem den 11. og den 30. juni. Alene i denne måned foretoges omkring 47 % af den samlede indførsel i hele 1983, og italienske kartofler udgjorde 85 %. De oplysninger om priser, der foreligger for Domstolen, er ufuldstændige. Så vidt det kan ses, var priserne i almindelighed, om end ikke over alt, lavere end i 1982, idet dog nogle græske kartofler var dyrere end nogle af de italienske. Der er ikke blevet givet nogen forklaring på nedgangen i den franske eksport til det tyske marked. Man må lige som for markedet i Det forenede Kongerige regne med, at ordrerne enten udeblev, eller at de franske forhandlere ophørte med at eksportere, da priserne faldt.

Det er ikke klart, hvad årsagen var til prisfaldet i Tyskland. Den omstændighed, at det ses at være begyndt med den første betydelige stigning i indførslen fra Italien, der fandt sted på et tidspunkt, hvor der kun blev indført små mængder græske kartofler, tyder på, at det var den stigende tilførsel af italienske kartofler, der fik priserne til at falde. Italienske kartofler udgjorde 73 % af den samlede indførsel i april og mere end 80 % i maj, juni og juli.

Der synes at være enighed om, at den græske eksport til Frankrig ikke var særlig stor. På grund af nedgangen i den franske eksport til Det forenede Kongerige og Tyskland var der imidlertid et

overskud af franske kartofler på det franske marked, hvilket trykkede priserne. Prisfaldet blev uden tvivl større på grund af de mængder af gamle kartofler, der var på markedet (indtil den 10. juni). Det synes at fremgå, at kartofler, der ikke kan sælges til de gældende mindstepriser, i Frankrig kan trækkes tilbage fra markedet og destrueres, idet producenten i så fald modtager en tilbagekøbspris, der løbende fastsættes. Ifølge sagsøgerne blev 1 000 tons kartofler trukket tilbage fra markedet og destrueret i Bretagne mellem den 6. og 9. juni og 3 400 tons mellem den 13. og 15. juni. Herefter blev omkring 1 000 tons om dagen trukket tilbage og destrueret. Det anføres, at denne udvikling blev sat i gang af det markante fald i gennemsnitspriserne på nye kartofler, der indtraf den 7. juni. Sagsøgerne anfører, at franske nye kartofler ikke kan ligge i jorden i længere tid og må høstes inden den 10. juli for at give plads til andre afgrøder, hvorfor sagsøgerne ikke som hævdet af Kommissionen kunne have ladet dem ligge i jorden og solgt dem på et senere tidspunkt for dermed at formindske deres tab.

Som følge heraf måtte disse kartofler destrueres, og sagsøgerne hævder at være berettiget til at få erstattet deres tab.

De fremsatte krav kan anskues ud fra fire synsvinkler. Men under alle omstændigheder må de bedømmes i lyset af Domstolens dom i sag 4/69, *Lütticke* mod *Kommissionen* (Sml. 1971, s. 73; org. ref. Rec., s. 325) af hvis præmis 10 det fremgår, at Kommissionens adfærd skal have været »retsstridig« og have forårsaget et tab, som sagsøgeren må bevise at have lidt. Som generaladvokat Gand fremhævede i sit forslag til afgørelse i de forenede sager 5, 7 og 13-24/66, *Kampffmeyer m. fl.* mod *Kommissionen,* Sml. 1965-1968, s. 381, må det være en betegnelse for, at en ulovlig adfærd er ansvarspådragende, at der foreligger en culpøs undladelse.

For det første synes sagsøgerne at hævde, at Kommissionen har en almindelig pligt til at beskytte erhvervsdrivende mod begivenheder af den her omhandlede art. Når det drejer sig om landbrugsprodukter, der ikke er omfattet af nogen fælles markedsordning, kan der efter min opfattelse ikke antages at bestå en sådan almindelig pligt, hvis tilsidesættelse medfører et erstatningsansvar. Noget sådant må forudsætte, at der foreligger en mere udtrykkelig retlig forpligtelse over for de erhvervsdrivende.

For det andet har sagsøgerne til støtte for, at der foreligger en sådan pligt, henvist til en række konkrete fællesskabsretlige bestemmelser, som jeg imidlertid ikke behøver at opholde mig ret længe ved:

i) EØF-traktatens artikel 85.
Der er ingen holdepunkter for at antage, at problemet skyldtes en aftale mellem virksomheder, en beslutning truffet af en sammenslutning af virksomheder eller en samordnet praksis. Den lave pris på den græske eksport kan højst tilskrives den forholdsvis store græske produktion af nye kartofler i 1983 og den beslutning, som den græske regering hævdes at have truffet om at yde økonomisk støtte til de græske producenter. Dette er efter min opfattelse ikke tilstrækkeligt.

ii) Traktatens artikel 91.
Artikel 91 fandt imidlertid kun anvendelse i den oprindelige overgangsperiode, og dumping-problemet i forhold til Grækenland var reguleret af artikel 131 i den græske tiltrædelsesakt (EFT L 291, 1979, s. 17).

iii) Traktatens artikel 93.
I henhold til artikel 4 i forordning nr. 26 (EFT 1959-1962, s. 120)

finder artikel 93, stk. 1 og 3, anvendelse på landbrugsvarer. Disse bestemmelser er imidlertid ikke relevante her, og som Domstolen fastslog i sin dom af 21. februar 1984 i sag 337/82, *St. Nikolaus Brennerei* mod *HZA Krefeld* (Sml. 1984, s. 1051), jfr. præmis 12, er Kommissionen ubeføjet til at indlede en procedure efter artikel 93, stk. 2, i tilfælde af foranstaltninger til støtte for varer, der ikke er omfattet af nogen fælles markedsordning.

iv) Traktatens artikel 155.
Sagsøgerne har ikke forklaret, hvad det er for konkrete foranstaltninger, der kunne være blevet truffet i medfør af denne bestemmelse, og som ikke kunne være blevet truffet på grundlag af de andre bestemmelser, der henvises til.

v) Traktatens artikel 169.
Selv om Kommissionen havde indledt en procedure efter denne bestemmelse i anledning af de foranstaltninger, som den græske regering i 1983 tilsyneladende påtænkte at træffe, ville det ikke have kunnet forhindre, at foranstaltningerne blev ført ud i livet, medmindre Kommissionen i medfør af traktatens artikel 186 havde fremsat begæring om og opnået, at Domstolen foreskrev foreløbige foranstaltninger. Jeg er ikke overbevist om, at Kommissionen i april var i besiddelse af dokumentation, der kunne begrunde iværksættelsen af en sådan procedure. Under alle omstændigheder findet jeg det ikke holdbart at lægge til grund, at Kommissionen har gjort sig skyldig i nogen »ulovlighed« eller culpøs adfærd ved at undlade at gøre dette. Hertil kommer, at der ikke var tilstrækkelig tid til at træffe effektive foranstaltninger til ad denne vej at løse problemerne for produktionsåret 1983. Der kan derfor ikke antages at være nogen direkte årsagssammenhæng mellem den manglende iværksættelse af proceduren efter artikel 169 og det tab, sagsøgerne hævder at have lidt. Efter min opfattelse ændrer det ikke noget heri, at Kommissionen siden indledte en procedure efter artikel 169.

vi) Rådets forordning nr. 17 (EFT 1969-1962, s. 81).
Da problemet ikke hidrører fra en overtrædelse af artiklerne 85 eller 86, kan denne forordning efter min opfattelse ikke være relevant for sagen.

vii) Rådets forordning nr. 26.
Efter min opfattelse indeholder forordningen ingen bestemmelser, der kan støtte sagsøgerens påstande.

viii) Artikel 131 i den græske tilstrædelsesakt.
Heller ikke denne bestemmelse kan efter min opfattelse støtte sagsøgerens påstande. Der blev ikke fastsat nogen overgangsperiode for så vidt angår nye kartofler. Herefter må det, jfr. hvad jeg har anført i forbindelse med EØF-traktatens artikel 91, antages, at spørgsmålet om dumping, når det gælder nye kartofler, må bedømmes på grundlag af traktatens almindelige regler.

For det tredje henvises der til traktatens artikel 46. Ifølge denne bestemmelse kan Kommissionen fastsætte en udligningsafgift, som medlemsstaterne skal anvende. Selv om Kommissionen på baggrund af Domstolens dom i de forenede sager 80 og 81/77, *Société Les Commissionnaires Réunis* mod *Receveur des Douanes,* Sml. 1978, s. 927, fejlagtigt måtte have troet, at artikel 46 kun fandt anvendelse i overgangsperioden (se sag 337/82, *St. Nikolaus Brennerei* mod *HZA Krefeld),* kan en sådan fejlagtig fortolkning af en retsforskrift efter min opfattelse ikke anses for en retsstridig handling, der kan danne grundlag for et erstatningskrav mod Kommissionen.

Under alle omstændigheder ville artikel 46 kun kunne finde anvendelse, såfremt græske kartofler var undergivet »en national markedsordning eller anden indenlandsk regulering med tilsvarende

virkning, som i konkurrencemæssig henseende påvirker en lignende produktion i en anden Medlemsstat«.

Hvis vi lægger den definition af en national markedsordning til grund, som Domstolen opstillede i sin dom i sag 48/74, *Charmasson* mod *økonomi- og finansministeren*, Sml. 1974, s. 1383, er der for Domstolen kun i meget ringe omfang fremlagt oplysninger, hvorefter der i Grækenland kan antages at bestå en sådan markedsordning for kartofler.

Ifølge sagsøgerne organiseres og koordineres den græske eksport af et græsk foretagende ved navn »Agrex«, der angiveligt er oprettet af Agrotiki Trapexa tis Ellados (den græske landbrugsbank). Uanset rigtigheden heraf kan det ikke hermed anses for godtgjort, at der foreligger en national markedsordning eller anden indenlandsk regulering med tilsvarende virkning, som i konkurrencemæssig henseende påvirker produktionen i andre medlemsstater. Det er også blevet anført, at kartofler i dette tilfælde sælges gennem forskellige centre i Grækenland, der ikke har forbindelse med hinanden, og ikke gennem en national markedsordning.

Det anføres imidlertid, at de græske producenter i 1983 fik økonomisk støtte enten direkte fra den græske regering eller gennem Agrex, hvilket gjorde det muligt at sælge græske kartofler med tab. At der er sket salg med tab udledes dels af en sammenligning mellem priserne i Athen og priserne på markederne i Det forenede Kongerige og Tyskland, hvoraf det hævdes at fremgå, at priserne dér lå på samme niveau eller endog var en smule lavere end i Athen, dels af den pris, som producenterne i Grækenland skønsmæssigt opnåede. Denne anslåede pris fås ved fra markedspriserne i Det forenede Kongerige og Tyskland at trække de anslåede omkostninger i forbindelse med transporten af kartoflerne fra Grækenland samt importørernes fortjeneste. Kommissionen bestrider nøjagtigheden af både de fratrukne størrelser og de angivne markedspriser. Selv om man imidlertid lægger sagsøgerens talstørrelser til grund, følger det ikke nødvendigvis heraf, at græske kartofler blev solgt med tab af den angivne størrelsesorden. Dette spørgsmål kan kun belyses med nøjagtighed ved at sammenligne grundprisen med producenternes omkostninger, som vi ikke har tilstrækkelige oplysninger om.

Endvidere kan det ikke i sig selv begrunde en iværksættelse af foranstaltninger i henhold til artikel 46, at der sælges med tab. Denne omstændighed udgør heller ikke noget tilstrækkeligt bevis for, at der ydes statsstøtte. Når priserne trykkes, for eksempel på grund af et stort udbud, og når der ikke er nogen garanteret mindstepris eller nogen ordning som den franske, hvorefter produkter kan trækkes tilbage fra markedet, såfremt de ikke opnår en vis pris, kan det meget vel tænkes, at producenterne sælger med tab i stedet for slet ikke at sælge. Ved at sælge deres produktion vil de i det mindste kunne nedsætte deres samlede tab. Sagsøgerne har gjort gældende, at de græske producenter rent faktisk fik en garanteret mindstepris, der på forskellige tidspunkter under retsforhandlingerne er blevet angivet som 1,15 og 0,85 francs pr. kilo. Dette bestrides af Kommissionen. Hvad sandheden end måtte være, er det efter min opfattelse ikke for Domstolen i tilstrækkelig grad blevet godtgjort, at der gennem en markedsordning blev givet en støtte som hævdet af sagsøgerne.

Der er imidlertid visse holdepunkter for at antage, at den græske regering havde til hensigt at yde økonomisk støtte til producenterne. Regeringens rundskrivelse af 19. maj 1981 indeholder et tilsagn om at yde godtgørelse for tab i produktionsåret 1981, og i en skrivelse fra den britiske regering fra den 20. juni

1983, hvori der anmodes om beskyttelsesforanstaltninger, henvises der til oplysninger fra den græske landbrugsminister om, at producenternes indkomster ville blive holdt på samme niveau som i 1982. Kommissionen fæstede tilsyneladende lid til en senere meddelelse, hvori det benægtedes, at der var blevet givet nogen støtte eller noget løfte om garanterede priser, skønt det synes at fremgå både af en skrivelse fra den 7. juli 1983 fra den græske faste repræsentant og af en telex fra den 2. november 1983 fra den græske landbrugsminister, at regeringen muligvis ville yde støtte for at sikre producenternes indkomster, og der tages i disse meddelelser ikke egentlig stilling til den britiske regerings skrivelse.

For mig at se fremgår det af sidstnævnte skrivelse, at de påtænkte foranstaltninger til sikring af de græske producenters indkomster må anses for en »indenlandsk regulering med tilsvarende virkning, som i konkurrencemæssig henseende påvirker en lignende produktion i en anden Medlemsstat«, jfr. artikel 46. Disse foranstaltninger ville tilskynde producenterne til at eksportere i stedet for at lade kartoflerne ligge i jorden, selv om priserne på grund af det øgede udbud faldt, idet deres indkomster under alle omstændigheder ville blive opretholdt.

I modsætning til andre lignende bestemmelser (for eksempel artikel 130 i den græske tiltrædelsesakt) indeholder artikel 46 ikke nogen udtrykkelig betingelse om, at Kommissionen kun kan udøve sine beføjelser, såfremt der foreligger en anmodning herom. Efter min opfattelse må artikel 46 dog forstås således, idet det hedder, at »Medlemsstaterne [pålægger]« udligningsafgiften, og at Kommissionen »fastsætter« den. Det må følge heraf, at medlemsstaterne skal ansøge Kommissionen om at fastsætte den afgift, som de ønsker at anvende. Såfremt der ikke foreligger nogen sådan ansøgning, kan der ikke anvendes nogen udligningsafgift, da medlemsstaterne ikke ensidigt kan fastsætte dennes størrelse. Hvis denne fortolkning er rigtig, kan der ikke bebrejdes Kommissionen noget, idet der ikke synes at være blevet fremsat nogen anmodning i medfør af artikel 46, hvilket da heller ikke er blevet hævdet.

Kommissionens repræsentant har imidlertid anført, at årsagerne til, at Kommissionen ikke ville have truffet nogen foranstaltninger i medfør af artikel 46 (såfremt den havde fundet artikel 46 anvendelig) ville have været de samme som de, der lå til grund for dens afvisning af at ville træffe foranstaltninger i henhold til artikel 130 i den græske tiltrædelsesakt. Efter min opfattelse er der en betydelig forskel mellem disse to bestemmelser. Formålet med artikel 46 er at gøre det muligt at ophæve virkningerne af konkurrenceforvridninger, der navnlig skyldes statsstøtte, og i modsætning til, hvad der gælder i henhold til artikel 130, kræves der intet bevis for, at der foreligger alvorlige økonomiske vanskeligheder eller alvorlige forstyrrelser på markedet, før der kan indføres en udligningsafgift. Såfremt det antages, at Kommissionen kan handle af egen drift i medfør af artikel 46, opstår det spørgsmål derfor, om der er nogen årsagssammenhæng mellem den omstændighed, at den undlod at gøre dette, og det tab, som sagsøgerne i denne sag har lidt.

Der er intet blevet fremlagt for Domstolen, som godtgør, at Kommissionen før den 20. juni havde nogen rimelig grund til at træffe foranstaltninger i medfør af artikel 46. For så vidt kan tab, der skyldes begivenheder indtruffet før dette tidspunkt, ikke tilregnes Kommissionen.

Hvad angår forholdene herefter, bemærkes, at der i medfør af artikel 46 kan indføres en udligningsafgift »på det niveau, som er nødvendigt for at genoprette ligevægten«. I nærværende tilfælde må dette formentlig forstås som forskellen mellem producentprisen og det, som angives at være den garanterede pris på 85 francs pr. 100 kilo. I betragtning af transport- og andre omkostninger kunne de græske producenter ikke uden tab

have solgt til mindre end 181,7 francs pr. 100 kilo i London. Sagsøgerne anfører, at de ikke uden tab kunne have solgt til mindre end 154 francs pr. 100 kilo. På grundlag af de fremlagte oplysninger ser det imidlertid ud til, at franske kartofler den 6. juni eller deromkring i London blev solgt til 195 francs pr. 100 kilo eller mere, og at græske kartofler blev noteret til mellem 183 og 207 francs pr. 100 kilo. Så sent som den 20. juni blev de sidstnævnte noteret til mellem 176 og 187 francs pr. 100 kilo.

Da priserne forblev på dette niveau indtil den 20. juni, kan det ikke hævdes, at de franske producenter ville have været nødsaget til at sælge til mindre end 181,7 francs pr. 100 kilo. Alligevel anfører sagsøgerne, at de var afskåret fra at indgå aftaler om salg på markedet i Det forenede Kongerige fra omkring den 6. juni (med henblik på senere levering), da prisniveauet som helhed var højere end det, der ville have været tilfældet, såfremt græske kartofler var blevet pålagt en udligningsafgift svarende til forskellen mellem producentprisen og den garanterede pris. Jeg kan derfor ikke se, at indførelsen af en udligningsafgift ville have gjort nogen forskel. Efter den 20. juni synes en sådan afgift i hvert fald ikke at kunne have geoprettet markedsforholdene fra før den 7. juni. For mig at se er der ingen årsagssammenhæng mellem et eventuelt tab for sagsøgeren og den omstændighed, at der ikke blev indført nogen udligningsafgift.

Endelig har sagsøgerne henvist til artikel 130 i den græske tiltrædelsesakt. Ifølge denne bestemmelse kan Kommissionen efter anmodning fra en medlemsstat tillade, at der anvendes beskyttelsesforanstaltninger, og det ser ud til, at der i 1983 blev fremsat to anmodninger i henhold til artikel 130, stk. 2.

Den første anmodning blev fremsat af den franske regering i form af en note den 9. juni og en telex den 10. juni. Ved en beslutning den 17. juni afviste Kommissionen anmodningen med den begrundelse, at den græske eksport var af mindre betydning, og at priserne på græske kartofler ikke var lavere end priserne på italienske kartofler. Den franske anmodning tog sigte på foranstaltninger til beskyttelse af det franske marked. Dette marked var ikke udsat for forstyrrelser på grund af nogen betydelig stigning i indførslen fra Grækenland. De indførte mængder var små. Vanskelighederne på det franske marked skyldtes dels en stigning i indførslen fra Italien, dels og navnlig, at den franske eksport til Det forenede Kongerige og Tyskland ophørte eller faldt. Handelen med kartofler mellem Frankrig og Grækenland var derfor ikke årsag til nogen alvorlige forstyrrelser på det franske marked. Efter de foreliggende omstændigheder ville beskyttelsesforanstaltninger over for den græske eksport til Frankrig ikke have været rimelige. Et forbud imod græsk eksport til Tyskland og Det forenede Kongerige ville måske have kunnet forbedre forholdene i Frankrig ved at gøre det muligt for de franske producenter at eksportere. I betragtning af de følger, noget sådant ville kunne få på markederne i Tyskland og Det forenede Kongerige, ville dette efter min opfattelse ikke være en foranstaltning, der med rimelighed kunne træffes i medfør af artikel 130, stk. 2, efter anmodning fra den franske regering, så længe der ikke forelå nogen anmodninger fra den tyske og den britiske regering.

Så vidt vides, blev der ikke fra den tyske regerings side fremsat nogen anmodning om beskyttelsesforanstaltninger. Den anden anmodning i henhold til artikel 130, stk. 2, var indeholdt i den tidligere omtalte skrivelse af 20. juni fra den britiske regering. I denne skrivelse blev

Kommissionen i medfør af artikel 130, stk. 2, sidste afsnit, anmodet om at tage stilling inden 24 timer. Ved en beslutning af 1. juli afviste Kommissionen anmodningen, idet den ikke fandt, at importen af græske kartofler havde medført alvorlige forstyrrelser på markedet i Det forenede Kongerige. I beslutningen anføres det, *at* græsk eksport til Det forenede Kongerige kun ville udgøre omkring 10 % af den samlede indførsel, *at* den lavere pris på græske kartofler i forhold til prisen på konkurrerende varer skyldtes forskelle med hensyn til sorter og kvalitet og ikke kunne antages at have haft nogen nævneværdig indflydelse på udviklingen i de britiske priser og priserne i de væsentligste leverandørlande, og *at* britiske priser var højere end på samme tidspunkt i 1981.

Der kan kun antage at foreligge et erstatningsansvar, såfremt det godtgøres, at Kommissionen i sin vurdering af, hvorvidt der skulle gives tilladelse til at indføre beskyttelsesforanstaltninger, har udvist en tilstrækkelig grad af culpøs adfærd. Denne culpøse adfærd måtte i givet fald bestå i, at Kommissionen tog fejl, da den skønnede, at den græske eksport ikke havde medført alvorlige forstyrrelser på markedet. Efter min opfattelse fremgår det af ordlyden af artikel 130, stk. 2, at Kommissionen ved sin bedømmelse skal se på betydningen af den græske eksport på markedet i Det forenede Kongerige, og ikke, således som Kommissionens repræsentant syntes at mene, den græske eksports betydning, når man ser på hele samhandelen inden for Fællesskabet. Som jeg før anførte, kan det ikke på grundlag af de foreliggende oplysninger antages, at vanskelighederne på markedet i Det forenede Kongerige skyldtes indførslen fra Grækenland. Det må snarere antages, at det var det samtidige og store udbud fra adskillige eksporterende lande, der var årsagen til, at priserne faldt ned under et allerede lavt niveau. På det tidspunkt, da Kommissionen overvejede den britiske regerings anmodning, blev franske kartofler ikke længere solgt på markedet i London, bortset fra i små mængder. Såfremt der var blevet vedtaget beskyttelsesforanstaltninger, og den græske eksport var blevet standset, ville den fortsatte indførsel af store mængder franske kartofler formentlig have ført til at presset på markedet ikke aftog. Under alle omstændigheder er det usikkert, om sagsøgerne ville have eksporteret til de priser, der gjaldt efter den 6.-7. juni.

Selv om det måtte antages, at Kommissionens vurdering var så fejlagtig, at det ville kunne danne grundlag for et erstatningskrav, hvilket jeg ikke mener er blevet godtgjort, kan der således ikke antages at være påvist nogen årsagssammenhæng mellem den culpøse adfærd og det tab, sagsøgerne hævder at have lidt.

Såfremt jeg havde været af den opfattelse, at sagsøgerne havde godtgjort, at Kommissionen havde handlet culpøst, og at der var en årsagssammenhæng mellem dette forhold og det lidte tab, ville jeg stadig mene, at der ikke ville kunne gives sagsøgerne medhold i erstatningskravet i den foreliggende form. Kravet er blevet gjort gældende, som om sagsøgerne i sagen optræder som producenter, og der foreligger ikke noget klart bevis på, at de som mellemhandlere har lidt et tab.

Jeg mener ikke desto mindre af de andre grunde, jeg har anført, at sagsøgte bør frifindes, og at sagsøgerne bør tilpligtes at afholde sagens omkostninger, herunder omkostningerne i forbindelse med behandlingen af begæringen om foreløbige foranstaltninger.